

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Városi bérház. I. emelet.

Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felélős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Közkeretet kérünk.

Egyike a legfurcsább, legkülönösebb dolgoknak, hogy akkora városban, amekkora Baja, évek hosszú során át való szorgalmazás után még mindig ott tartunk, hogy közkeretet kell kérnünk városunk közönsége részére. Nem késtekedünk azonban kifejezést adni abbéli véleményünknek is, hogy ez a tény nem csak furcsa, hanem szégyenteljes is, mert mai napság már valóban nem szabadna szóvá tenni, hogy kell olyan nyilvános hely, olyan nyilvános kert, amelyet a szegény ember is felkereshet, hogy ott a természet ölen testét, lelkét felfríthesse, felüdülhessen, pihenhessen. Senki se mondja, hogy Baján nincs szükség közkeretre, mert Baja amúgy is bír elég élőfával, házi kerttel. Ne hozakodjék ezekkel a fiktiiv dolgokkal senki se elő, mert könnyű dolog bebizonyítani ezen állítások valótlanágát. Csak rá kell mutatnunk a népmozgalmi adatokból összeállított országos statisztikára, melyből napnál fényesebben kitűnik, hogy a halálozások száma az ország kevés városában oly nagy, mint Baján. Már pedig a halálozások száma csak olyan városokban emelkedik és stagnál magas számoknál, ahol az iparosok, — mert a városok lakóssága legnagyobb részt ezekből áll, — műhely- és megélhetési viszonyai rosszak, tehát az iparosok rosszul táplálkoznak, vagy ahol a város fekvésénél fogva egészségtelen, és ezen közös erővel nem segítenek. Nálunk mindkét fajtájú körülmény közrejátszik, hogy a város lakosságának életét megrövidítse. Iparosaink szűkös anyagi viszonyok közt tengődnek. A gazdasági pangás egyrésztől, másrésztől a nagy verseny arra készteli iparosainkat, hogy készítményeiknél az előállítás költségeket a minimálisra szorítsák, miáltal a munkaviszonyok rosszabbodtak; a csekély haszon pedig azt eredményezi, hogy a megélhetési viszonyok és ezekben a táp-

lálkozás rosszabbodik. Ha mindezekhez hozzávesszük, hogy városunkat majdnem minden oldalról mocsarak környezik, előtűnk állanak azon okok, amelyek a kedvezőtlen halálzási statisztikát okozzák.

Ezeket a felsorolt bajokon segíteni szorgos kötelessége városunk vezetőinek, a tanácsnak és közgyűlésnek egyaránt. És kell segíteni ott, ahol lehet és nem szabad azon kifogások mögé bujni, amelyek teljesíthetlenné. Ezen oknál fogva kell szorgalmaznunk egy közkeret létesítését, ahol a munkás napi munkája után és akkor, mikor a munka szünetel, pihenhet. A jómódú közönség számára ott van a czéllövészek kertje, amely fényes berendezésével szórakoztatja az úri osztályt. A szegény emberek számára át kell alakítani a vasuti kertet, amely erre föltétlen alkalmas és amelyet annyira elhanyagolni, amennyire most van, halálos bűn.

Szükség, még pedig halaszthatlan szükség van a vasuti kert átalakítására, parkozására, hogy a népek is legyen üdülőhelye. Szükség volna rá akkor is, ha nagy pénzbeli áldozatok árán lehetne csak létesíteni, hát még a jelen viszonyok közt, amikor csekély kiadásokból telne. És ezen kiadások is megteríthetők, ha vendéglőt építenének benne, amelynek bérét fél lehetne használni a fenntartás csekély költségeire.

E lapok hasábjain ismételve volt már erről szó, sajnos! hiába. Talán ezuttal több eredménnyel jár felszólalásunk és meghallják azt, amit városunk munkásai, a kis emberek érdekében kezeltünk. Mi eleve kijelentjük, hogy nem akarunk kérkedni a kezdeményezés dicsőségével, hanem örülni fogunk annak, ha szavainknak fogantatja lesz és városunk gazdagabb lesz egy oly intézménnyel, amely minden emberi számítást szerint apasztani fogja a halálozások számát.

M.

T Á R C Z A.

A tanítóképző ifjúságának hangversenye.

Sokan mondják, hogy kevés város van széles e nagy Magyarországon, ahol oly sokat muzsikálnának, mint Baján és ahol mégis oly csekély zenei élet, oly kis mértékű vágyakozás volna magasabb zenei élvezetek iránt. Talán nem egészen igaz a tétel első része, hanem az bizonyos, hogy ahhoz képest, amennyi zenét a mi fiataljaink tanult a mulban és tanul a jelenben is, nem áll arányban az a mérték, amelyben érdeklődnek a mi kis városunk zenei élete iránt. A ki ebben kételkedni akart volna a mulban, azt elhívtuk volna a bajai tanítóképző mul szombati (f. hó 17-iki) hangversenyére, melyen bár szép és nagy közönség volt jelen, de amelyről mégis hiányzott sokan, akiknek ott kellett volna lenniük és akik ott voltak a közelmúltban, amikor egy egyebkent jövevény büvész mutatta be produkcióit. Sokszorosan sajnáljuk ezt a tényt. Sajnáljuk legelőbb is azoknak érdekében, akik nem voltak jelen és akik így elsőrangú zenei élvezetektől fosztottak meg magukat, mert városunk legjobb dalárdájának és a klasszikus zenét kultiváló legjobb zenekarának produkcióját szalasztották el. Sajnáljuk az ifjak érdekében, akiknek hosszas, beható készüldését, lelkiismeretes és minden árnyalatra kiterjedő gondos munkáját illetet volna honorálni azoknak is, akik nem voltak jelen. De sajnáljuk a jótékony eszét érdekében is, amelyre nagyobb részvétel esetén jóval nagyobb összeg jutott volna. Azonban mindezekről ma szólni annyit, mint eső után a köpönyeget emlegetni és ha mégis szóvá tesszük, úgy a jobb jövő reménye legegyszerűbben előttünk áll.

Az est sikerének oroszlanrészre kétségen kívül *Bene Gyula* intézeti zenetanárt illeti, aki az egyes számokat az ő finom zenei ízlésével válogatta össze és a betanítás nagy fáradságot, sok zenei intelligenciát és mély tudással párosult türelmet igénylő munkáját bravurosán végezte. Csak azt sajnáljuk, hogy ritkán halljuk az ő elite csapatját nyilvánosan produkálni. A hangverseny első pontja *Erkel „Hungary László nyitánya”* volt, melyet *Janosics Antal* és *Szohner Sándor* IV. évf. növendékek adtak elő. A két ifjút előnyösen ismerjük már a Kereskedő ifjak egylete ez évi hangversenyéről. Ez alkalommal is fényesen oldották meg a rájuk rótt feladatot, híven mutatván be a legnagyobb magyar mester remekművét. A sokszoros tapsot mindkettő bőven megérdemelte. Utánuk *Pápay János* IV. évf. növendék hatatosan szavalta el *György Vilmos* „A második asszony” című költeményét. Az ifjúsági énekkar *Thern „Dalinnepen”* című férfi négyesét adta elő azzal a finom pointrozással, amelyet a jelenlegi bajai énekkarok közül csak a praeparandia énekkara tud produkálni. Az első részt *Mendelsohn-Bartholdy „Nászinduló”*-ja zárta be, melyet az ifjúsági zenekar szíve, *Janosics, Mayer, Titz* (I. hegedű), *Antal, Jaramazovics* (II. hegedű), *Horváth* (cello), *Szohner* és *Fehér* (zongorán) adott elő valóban klasszikusan. Az a diszert játék, melylyel mindenki iparkodott, hogy ne egy játékos, hanem az egész mű érvényesüljön és feltétlenül pontos összjáték teljes elismerésünket vívta ki.

A második rész első számát *Köler Béla „Magyar vígjáték”* című nyitánya volt, az ifjúsági zenekar előadásában. A szép művet a zenekar oly szépen adta elő, hogy a zugó tapsokra a második részt meg is kellett ismételnünk. Utána következett az est fénypontja *Arany János „Rege a csodaszarváról”*, melyet *Sztojanovics* zenésített

meg. A művet már ismerjük, mert az izr. iskolák mult évi záróünnepélyén az iskola gyermekkara előadta. Bár nem akarjuk az izr. iskola énekantitójának érdemeit, melyeket a nehéz mű betanításával szerzett megcsontítani, mégis ki kell jelentenünk, hogy a mi ismerőt is meglepte ennek jelen előadása. Egészen új szépségeket találtunk benne, amelyeket *Bene* tanár hozott felszínre a rendelkezésre álló férfikkal és az orchestrummal. Egyes részek, mint a bevezető kar, a keringő és a zárókar elementáris erővel hatottak úgy, hogy minden szakasz végén felzúgott a tapsvihar. „A világius címbealmo” *Sipos Antal* hangversenydarabját *Janosics Antal* bravurosán játszotta és sok tapsot kapott. A hangverseny utolsó száma volt a *Rákóczi induló*, melyet *Bene Gyula* újonnan alkalmazott négyeskarra, zongorára és zenekarra. A gyűjtő mű itt is megtette hatását és a hallgató közönség emelt hangulatban hagyta el a hangverseny termet, hogy helyet adjon a tánczó fiataljainknak, amely fáradhatatlanul kitarított reggeli 6 óráig.

A tanítóképző intézet érdemes és buzgó igazgatója ezen estéről nagy sikert jegyezhet fel az iskola történetébe, amely sikeren örülnek mindazok, akik szívükön hordják a leendő tanító-nemzedék szellemi, erkölcsi és anyagi fellendülését. Mert az ilyen hangversenyek emelik a leendő tanítók önértékét és ezzel a tanítói állást, amelynek emelkedése maga után vonja az iskolák emelkedését, tekintélyük öregbítését.

Ha még kiemeljük, hogy a hölgyek szép tánczenedeket kaptak és az ifjak a „Bárány” szálló lepesőházát galyakkal izlésesen feldiszipítették és, hogy a rendezés példás volt, beszámoltunk a fényes estről.

Lengyel Manó.

netet mondott szíves megjelenéséért és fáradozásáért.

Következett a testi fenyték az iskolában című vitatétel tárgyalása. Minthogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter nem adott ki oly rendeletet, mely a testi büntetést tiltja, föltehetjük tehát, hogy a törvényhozás hallgatóságosan fontartja az arra hivatottak részére a testi fenyték alkalmazásának jogát. A Kuriai döntvények is határozottan emellett bizonyítanak, mert több esetben kimondták, hogy a tanítónak joga van a testi fenyték alkalmazására. Ezek alapján a nagygyűlés is kimondja, hogy a testi fenytéket, mint a nevelés végső javító eszközeit szükségesnek tartja, de alkalmazásánál a legemberesebb mozzanatokat érvényesüljenek.

A titkári jelentés a következő pontokat foglalta magában:

1. Emlékezés Tóth Márton garai kántortanító elhunyt alkalmából. 2. Vitatétel. A testi fenyték az iskolában. 3. A Dr. Eben Mihály-féle számológép ismertetése című tétel tárgyalása a közp. bizottságnak rendelkezése a múlt évi közgyűlés ana határozatát érvényesítette, hogy feltalálót írásban megkeressék az iránt, hogy találmányát a f. évi közgyűlésen személyesen bemutatni sziveskednek. 4. Ugyancsak a fenti intézkedés alapján kiíratott a „Bajavidéki Tanítóegyesület fölvirágztatása” című pályatétel. 5. A központi bizottság ülésében tárgyalta a szatmár-ugocsa-megyei g. kath. Tanítóegyesület átiratát, — melyben memorandumot is küld — a felekezeti tanítóknak fizetése és egyéb dolgok rendezése tárgyában oly érzelő, hogy azokat az egyesület területén levő országyűlési képviselők útján a képviselőházhoz terjeszszük be. 6. A központi bizottság ápril 7-iki ülésében hozott határozata alapján kebeléből kiküldött 3 tagot a pénztár lezárására. Ez rendben találtatott, minélfogva a közp. bizottság hitelesítette a mérleget és felvette a pénztári állapotot, mely szerint múlt évi maradék: 491.14 K., tagsági díjakból befolyt 234 K., összesen 725.14 korona. Összes kiadás 202.17 K., marad 522.17 korona. 7. Ugyancsak ülésből kifolyólag a könyvtárnok fölvetve a tényleges könyvtári állapotot, mely szerint van 156 szakmunka, 256 egyéb munka és 63 német munka; összesen 475 munka. 7. Idő. Szélig Ferencz világi elnök az e hóban tartott választmányi ülésen beszámolt a „Bajavidéki Tanítóegyesület” árvaalapítványának jelenlegi állapotáról, mely a közgyűlésen is ismertetett és azt határozta, hogy az a jövőben is a világi elnök kezelésére bíassék. 9. A választmány megbízást adott a közp. bizottságnak az iránt, hogy a f. évi közgyűlésen megejtendő tisztújításhoz szükséges listza egybeállítására nézve intézkedjék.

A bíráló bizottság véleménye jelentése a pályaművekről. A „Bajavidéki róm. kath. néptanító egyesület” központi bizottsága a múlt évi közgyűlési határozat rendelkezése alapján a következő tételre hirdett pályázatot: „A tanító egyesületi élet országszerte pang”. Mindenütt hasonló beteges jelenségek mutatkoznak. A közös munkálkodás iránt való nagyfokú részvétlenség, a tételek tekintetében nyilvánuló általános készületlenség, tájékozatlanság, a gyűlések gyér látogatottsága, gyűléseken a nagy többség néma hallgatása, e jelenségek itt is, ott is: mindenütt észlelhetők. Egyesületünkben is megvannak. A szellemi élet nálunk is évről-évre sekélyesedik.

Saját egyesületünkre való vonatkozásban adja elő a pályázót: a) melyek a meglévő beteges szituáció okai? b) milyen módon lehetne a pangó életet fölénkíteni? — Előadó Würtz Pál bír. biz. elnök, tisztelettel jelenti, hogy a kitűzött feléves határidő alatt összesen 4 dolgozat érkezett be; a bíráló bizottság tagjai a pályamunkáknak beható tanulmányozása után f. év május hó 1-én gyűlést tartottak, melyen a bizottság egyhangúlag a következő ítéletet hozta:

Az I. számú pályamunka azon különös jellegével: „Ha sok — nem lehet, ha kevés a gyermek az iskolában, nem érdemes tanítani”, sem irányánál, sem hangjánál fogva pályamunka számba nem jöhet, s miután ezenfelül semmiféle tervezettel nem áll elő, a bíráló bizottság még csak elismerésre méltónak sem tartja.

A II. számú és „Kevés munka, sok elvezet” jellegével ellátott dolgozat igen sok tekintetben megegyezik az előzővel, értekezésének nagyobb része csaknem szóról-szóra idézi a Petrovics-féle tervezettel, miáltal pályázót azon gyamunka teszi ki magát, hogy a mottóval választott elvnek vagy legalább is a kevés önálló munka elvének a híve. Az önállóság és eredetiség hiánya miatt e dolgozatról még dicsérettel sem emlékezett meg a bizottság.

A III. sz. és „Egy mindnyájáért, mindnyájan egyért” jellegű viselő értekezés dicséretre méltó dolgozat. Alapos készütség, önállóság és szorgalom jellemzik azt. Azonban, tekintettel arra, hogy határozati javaslatai több esetben csak általános jellegűek — a bizottság jutalmul csak határozott, elismerő dicsérettel adozik a különben igen érdekes munkának.

A IV. sz. pályamunkát vagy helyesebben

mondva művel, mert joggal annak nevezhető, jellegűl szt. Agostonnak e klasszikus mondása disziti: „Dixisti, satis: peristi.” (Mondád: elég, s elvesztél.) E munka a pályatétel összes követelményeinek minden tekintetben megfelelően, a bíráló bizottságnak egyhangú véleménye szerint abszolút becsú, a maga nemében valóságos szakmunka, s mint ilyen messze túlszárnyalja egyeszt vetélytársainak vékony dongája értekezéseit, másrészt az igények azon szűk határait, melyek közé egyesületünk az anyagi helyzet a jutalmat illetőleg szorítja. S ép azért, midőn a bizottság a munkának meg-nem felelő csekély jutalmadíjat kiadatni javasolja, elismerésének egyszerű és őszinte jelölő kalapot emel a mű szerzőjének.

A fent említett jellegű levél felbontatván, a mű szerzője *Novoth István* nagy ovációban részesülve, megjelentetett.

Az előbbi évben hozott közgyűlési határozat értelmében a beérkezett és megjutalmazott pályamunkát kötelessége volna Előadó urnak megismertetni annak részletes bírálatáról beszámolni. Jelen esetben ugymond ez valóban nehéz feladat, mert a művel megismertetni azaz kivonatolni nem lehet, hanem azt olvasni kell. Olvasni és tanulmányozni egész teljességében összes apró részleteinek logikus összefüggésében, a bizonyító érveknek egész tömegében, nyelvezetének elragadó bájában. Megtörtén a zománczot, gyengíteném a bizonyítékok súlyát ha arra a feladatra vállalkoznám, hogy rövid kivonatban közöljem e munka szerkezetét, hogy halvány szintelen vonásokkal reprodukáljam e remek festménynek színpompáját.

Tanulmányoznia kell ezt mindegyikünknek s miként egyik bíráló bizottsági tagtárs igen helyesen javasolta, hogy módot kell keresnünk, hogy azt lehetővé is tegyük. E vegből ajánlatik, hogy az egész munka valamely tanügyi lapban, vagy a tanítóknak évenként megjelenő értesítőjében közöltetnék, egyhangúlag elfogadtatott.

A választmány május 1-én tartott ülésében megállapította az 1903. évi közgyűlési tételeket, melyek közül az első a „Bajavidéki Tanítóegyesület reformja” a második Fonomimikáról szól, melynek előadására e módszernek ismertetője és terjesztője Czukrács Róza bpesti tanító nő keretik fel. — Elfogadtatott s a választmány felkérte, hogy fenti ügy érdekében nevezett tanító nővel lépjen érintkezésbe.

A választmány javaslatának második részét a pályatétel képezi és ez a következő: „Az évvégi osztályozás tekintetében manapság az a vélekedés, hogy mentől kevesebbet buktassunk az elemi népiskolában. Adassék elő: a) vannak-e, s ha igen, milyen szempontok azok melyek a buktatás redukálását parancsolják? b) mely osztályokban, milyen tantárgyakból és kiket buktassunk? c) az érdem-sorozat nevelői hatásának értékesítése szempontjából miként lehetne a szülők érdeklődését fölkelteni — elfogadtatott s a választmány a pályatétel föltételeinek megállapításával és kiírásával megbízottat.

A közp. bizottság kebeléből kiküldött pénztár-bizottság véleménye jelentése a tagsági díj kezelése módjának megváltoztatása tárgyában ifj. Szélig Ferencz következő elfogadott határozati javaslatot terjesztette elő: a) a tagok névjástroma évről-évre a plébánosok közvetítésével egybeállítatik; b) a postai venyknönyvhöz hasonló pénztári könyv vétetik használatba, melybe az összeírás listák alapján a tagok névjegyzéke bevezetetik. A szelvény nyugtákat a pénztárnok és a pénztári ellenőr írják alá; c) közgyűlés alkalmával a tagok a szelvény nyugtát ellenében fizetnek! d) e rendszer éltébe lép 1903-ban.

Következett végre a tisztújítás, mely a Központi Bizottság ajánlatára a következőképp ejtetett meg: elnök: Kovács Máté, társelnök: Vojnits Dániel, világi elnök: Csapláros János tataházi k. tanító, titkár: Sterk József, jegyző: Novoth István, pénztárnok: Ujhelyi Géza, p. ellenőr: Würtz Pál, I. könyvtárnok: Kellner János, II. könyvtárnok: ifj. Szélig Ferencz.

Választmány:

Bajai tankerület: Kuts János, Holzinger József, Dr. Szucsics Sándor, Vágó Rezső, Michler Sebestyén és Szauder Gyula.

Almás tankerület: Klauszky Ferencz, Hinger Péter, Gärtner Sándor, Drégely Kálmán, Végh Rezső és Vörös Lajos.

Szántóvái tankerület: Maison Mihály, Ribovics András, Roekenstein Sándor, Bugyák János, Wähl Ignác és Eifried Agoston.

Miután egyéb tárgy nem volt Elnök önagsága a gyűlést a megjelenésért kifejezett köszönet mellett 1/2 I órákor bezárt.

Ezután mintegy 60 egyesületi tag vett részt a „Bárán Szállóban” rendezett közös ebéden, hol több fölköszöntő elhangzása után a társaság kedélyesen a délutáni órákig együtt maradt.

Baja, 1902. május hó 22.

Ozvald István.

Helybeli és vidéki hírek.

Személyi hír. *Polgár József* a szabadkai kir. törvényszék elnöke a kir. járásbírószág ügykezelésének megvizsgálása végett városunkban időzik.

Kirendelés. A m. kir. igazságügyminiszter *Dr. Lemberger Ármán* bajai gyakorló ügyvédet. — lapunk felelős szerkesztőjét — a bajai kir. járásbírószághoz *ügyészi megbízottal* rendelte ki.

Házasság. *Goldberger Irénke* úrnő, öz. Goldberger Gyözőné úrnő, a *Goldberger A. V.* budapesti hirdetői iroda tulajdonosnőjének leánya, holnap tartja esküvőjét Budapesten a dohány-utczai izr. templomban *Moskovitz Vilmos* budapesti lakossal. Szívöb! gratulálunk!

A „Bajai Czellövész-Társulat” mult vasárnapra tervezett megnyitó ünnepélye kedvezőtlen idő miatt ma vasárnap tartatik meg.

Jótekmény alapítvány. *Dr. Fodor Árminné* Rothfeld Anna úrnő, *Szász Ottó* és *Szász Géza* urak boldogult nagyszülei *Rothfeld Jakab* és neje emlékére 5000 koronát tettek le a bajai izr. hitközségnek alapítványképpen oly célból, hogy annak évi kamatai fele részben a hitközség iskoláinak céljaira, másik fele részben pedig egy szegény leány kiházasítására fordíttassanak. *Néh. Rothfeld Jakab* és neje maguk is végrendeletükben nagyobb hagyományokkal örökölték meg nevüket a hitközségnek.

Halálozás. *Krieg Sebestyén* járásbírószági díjnok f. hó 23-án munkás életének 67-ik és boldog házasságának 42-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése ma d. u. 5 órákor lesz.

A „bajai lövészegyesület”. A „bajai lövészegyesület” által f. hó 19-én rendezett lövészet alkalmával következő mely lövészek történtek. Négyest lött: Eckert István I. Gebhardt Dezső I. Somogyi Emil I. Hármast lött: Eckert István 18. Somogyi Emil 15. Gebhardt Dezső 4. Somogyi Gyula 2. Dr. Bethlen Oszkár 1.

Kinevezés. *Schmawitz Endre* főispán *Vojnits Ferencz* joghallgató közgazgatási gyakorlókká kinevezte.

Tanári vizsga. *Majthényi Gyula* földink, kupuszina kaplán a tanári vizsgát a napokban letette.

Házasság. *Reimer Samu* pécsi kereskedő ma d. e. 10 órákor vezet i oltár elé *Frankl Laura* kisasszonyt.

A Baja-Zombor-Ujvidéki vasút igazgatósági ülése Budapesten. Május hó 12-én igazgatósági ülést tartott a baja-zombor-ujvidéki vasút részvénytársaság, melyen *Latinovits Pál* főispán felszólalása és indítványára Bács-Bodrogh vármegye kereskedelmi forgalma ügyében rendkívül fontos határozatokat hoztak. Ugyanis *Latinovits Pál* felhívja az igazgatóság figyelmét arra a személyforgalmi anomáliára, hogy a *Boszniból jövő vonatok a zombor-bajai utvonaltól mentén lévő állomásokkal nincsen közvetlen csatlakozása, s így a Boszniból és Szlavoniból jövő és Baja felé utazó utas órák hosszúságú kénytelen Zomborban vesztegelni.* Hasonló viassz állapot áll fön az Ujvidék felől delben Zomborba érkező vonattal, mely csak délután 4 órákor folytatja útját Baja felé. *Indítványozza, hogy az igazgatóság az érdekelt törvényhatóságokkal karöltte járjon el eme bajok orroslása érdekében, nevezetesen keresse meg a kereskedelemi kormányt, egy jól megokolt memorandum kíséretében azíránt, hogy a mindkét irányban való közvetlen csatlakozás iránt szükséges intézkedéseket mielőbb tegye meg.* Az indítvány egyhangúlag elfogadtatott. Ugyancsak *Latinovics Pál* főispán arra az anomáliára is felhívja az igazgatóságot, mely az arutárfánál fönáll, s mely az árutforgalom terjedését megakadályozza, de egyttal bénítólag hat a megyei ipar föllendülésére. Ugyanis tudvalevő dolog, hogy a hódási listának Bosznia-ba való kivitele az utóbbi időkben nagyobb mérvet öltött. Eme ezikk kivételét azonban nagyban megneghezíti az a ferde vasuti tarifpolitikánk okozta szállítási díjtételkülönbözet, mely a hódási-hódási és a gombos-boszniai állomások közt fönáll, s amely arra kényszeríti a hódási gyáripart, hogy terményeit a saját vasuti állomásának mellőzésével kocsin a gombosi vasutállomásra szállítsa. Minthogy a hódási listákvitel sem Fiume, sem pedig Budapestre, hanem kizárólag Bosznia felé gravitál, indítványozza: keressék meg a kereskedelemügyi kormányt, hogy a hódási-hódási listára vonatkozó díjtételeket a gombos boszniai tarifával egyhangúvá minősítse. — Az igazgatóság ezt az indítványt is egyhangúlag elfogadta. Elnökké *Karácsony Gyula* alispán, alelnökké pedig *Eigl Gyula* futtaki apátplébános lett megválasztva, miután báró *Vojnits István* és *Pukovics József* nagy elfoglaltságuk miatt az elnöki tisztséget nem fogadták el.

Vasárnapi munkaszünet. Baja város lakóinak száma a 20,000 lelket tuhaladván, az üzleteket f. évi június hó 1-től a nyári hónapokban vasárnap d. e. 10 órakor kell lezárni.

Tanító és tanítónő. Baja város közönsége szabályrendeletet alkotott a tanítók és tanítónők fizetéséről, melyben a tanítónők számára kisebb fizetést állapítottak meg. A miniszter azt a rendelkezést nem hagyta jóvá, hanem utasította a város közönségét, hogy egyenlő fizetéseket szabjon a férfi- és a női tanítóknak.

Táncztanfolyam. K. Tany József nálunk már több év óta előnyösen ismert táncztanító jövő hó végén ismét Bajára érkezik. A 6 hetre terjedő tanfolyam július 2-án veszi kezdetét. Beiratási díj kezdőknek 20 kor., ismétlőknek 12 korona. Beiratkozásokat, illetve előjegyzéseket elfogad lapunk kiadóhivatala.

Iparos inasok kiállítása. A bajai iparosinasok kiállításának megnyitására f. hó 18-án pünkösd vasárnapjának reggeli 9 órájára nagyszámu közönség gyűlt egybe az ipartestület szépen díszített nagytermébe, ahol mintegy 100 inas munkája volt kiállítva. *Csérnai Imre* elnök megnyitó beszéde után kezdetét vette a kiállítás megtekintése, melyben minden bajai iparág oly szép munkákkal volt képviselve, hogy érték dicséret illeti a mestereket is, akiknél a fiuk inas éveikben is alapos kiképezetést nyernek. Pünkösd mindkét napján sokan fordultak meg az ipartestületben, hol a kiállítás bezárása hétfőn 19-én d. u. ment végbe. Kiténtetést kaptak a következők és pedig: 1 oszl. díjat 4—4 koronát 17-en *Horráth Lajos* fésűs inas *Medvecics Jánosnál*, *Hellebrant István* cipéző inas *Kozella Jánosnál*, *Fábik Adám* asztalos inas *Topál F.-nél*, *Albert István* asztalos inas *Wagenblatt Istvánnal*, *Heiszler György* asztalos inas *Topál F.-nél*, *Borkovics Sándor* eszmadia inas *Borkovics Gyulánál*, *Szabó Lajos* lakatos inas *Kapots Nándornál*, *Buklik Adám* bogárn inas *Pontonz Istvánnal*, *Kovács Ferenc* badogos inas *Scherk Lipótnál*, *Schmidt Antal* szabó inas *Pintér Ferencznel*, *Melcher Antal* eszmadia inas *Lajdinál*, *Dobróczy Lajos* és *Sárközy József* kőfaragó inasok *Korn J.-nál*, *Borkovics István* cipéző inas *Szabó Sándornál*, *Perky* Vendel aranyműves inas *Gebhardt Dezsőnél*, *Huber József* cipéző inas *Hanak Gézánál*, *Erős István* eszmadia inas *Szvetnek Ferencznel*. Második díjat 2—2 koronát kapott 44. Harmadik díjat 1—1 koronát 34. fu.

Tánczvigalom. A bajai fődrás-segédok vasárnap, 1902. évi június hó 8-án, a „Bárány Szálló” nagytermében a „bajai kath. legény-egylet” javára monologgal és tombolával egybekötött zártkörű táncz-igalmat rendeznek. Műsor: 1. *Oh azok a nők*. Vig magánjelenet. Irta: Hlósai Hugó. Előadja: *László Karoly*. 2. *Találkán*. Monolog. Irta: Vári Dező. Előadja: *Ternák Mihály*.

Bérmálás szentségének kiosztása. Jövő hónapban a kalocsai fő-székes egyházban Császa György kalocsai érsek fog bérmálni, és pedig: jun. 7-én Szabadka sz. Teréz plébánián a férfiak, jun. 8-án ugyanott a nők bérmálása fog megtartatni; június 9-én Szabadka sz. Rókus-plébánián, június 10-én Szabadka szent György-plébánián lesz bérmálás. Ugyanitt fognak e napon bérmálkozni a szomszédos ludasi plébánia hívei is. *Június 11-én és 12-én Baján*, június 13. és 14-én Zomborban, június 15-én Kupuszinán, június 16-án Monostorszegen, június 17. és 18-án Bezdánban lesz a bérmálás. Mindenhol nagy előkészületeket tesznek, hogy a szeretett főpásztort ünnepélyesen fogadják.

Uj szövetkezet. A bajai ipartestületi hitel-szövetkezet czéget a szabadkai törvényszék bejegyezvén, működését megkezdte. Betétek után 4¹/₂ %-ot fizet.

Főpásztori körlevél. Császa György kalocsai érsek egyházmegyénk főpásztora X. számú körlevelében két pápai határozatot közöl az egyik rítusról a másikra való áttérés, és a különféle rítusok tartozó katolikusok áldozásának szabályozására. Két közigazgatási bírósági ítélet másolatát is közli a körlevel. Az egyik (2514/1901.) szerint az alapítványozott szentmisék lelkesi és kántortanítói jövedelmét községi adóval nem terhelhetők meg; a másik (1947/1901.) szerint vallásos czélra szánt hagyományok illeték-mentesek. A prigrleicza-szent-iváni javadalomra pályázatot hirdet. A körlevél személyzeti hírekkel végződik.

Czirkusz. Nagy Antal jöhírű lovadájjával, ki jelenleg Szabadkán tart előadásokat, a napokban városunkban fogja megkezdni előadásait. A társulat 14 személyből és 30 lóból áll.

Verekedés. *Gylyán Rókus Mátyas* ács-segéd többedmagával f. hó 19-én este 8 óra tájban a márhavásár téren *Bankhardt* Lajos asztalos-segédet, aki munkaszállításból ment haza, minden előzetes szóváltás nélkül megrohanta és leverte. Az eljárás ellene folyamatban van.

Sötét bűn. Folyó hó 22-én a rendőrségnek tudomására jutott, hogy *Moravics* Anna rigyiczai illetőségű cseléd, aki helybeli lakos, magzatját elhajtotta. A magzat egy fás kamrában elásva megtaláltatott. A vizsgálat ellene folyamatban van.

Halálos verekedés. *Parda Antal* dauvai borbély folyó hó 15-én este elment a kocsnába, ahol legények mulattak. A legények belekötöttek *Purdába*, aki rájuk szólt. A legények nekiestek és addig vertek, míg kezeik közt meg nem halt. A tetteseket elfogták.

Kereskedelmi és iparkamra ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamra 1902. évi május hó 27-én (kedden) d. u. 2 órakor a kamarai székház termében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. 2. Elnöki jelentések. 3. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. 4. Interpellációk és indítványok. 5. A kereskedelemügyi miniszter ur leirata a tanoncz és segédmunka-kiállítások ügyében. (Az iparosztály javaslatával.) 6. *Latinovics Pál* Bács-Bodrogh megyei főispán átirata a *Zentán* építendő állandó *vashid* ügyében. (Az osztályok javaslatával.) 7. *Csongrád* vármegye közigazgatási biztosságának átirata *Szentos* város kövezetvédmenségi szabályzatának véleményezéséről. (Az osztályok javaslatával.) 8. A besztreczebányai kamara átirata a *kamarai tagválasztásokra* vonatkozó új rendelet kiadása ügyében. (Az osztályok javaslatával.) 9. A *dehreczeni* kamara meghívása f. évi szeptemberi székházavatató ünnepére és az országos kamarai gyűlésre. (Az elnökség javaslatával.) 10. Az országos iparegyesület átirata *munkás-érmeinek* ügyében. (Az iparosztály javaslatával.) 11. Szeged város tanácsa véleményezésre megküldi *Mayer Áron* indítványát a *katonai termény szükségletek piaczi beszerzése* ügyében. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) 12. A szegedi ipartestület átirata *egységes vásárrendtartási szabályok* megállapítása ügyében. (Az iparosztály javaslatával.) 13. Szeged város tanácsa véleményezésre megküldi a szegedi kőműves és ács-segédok kérvényét a *munkaidő szabályozása* ügyében. (Az iparosztály javaslatával.) 14. Az osztályok javaslata, hogy legyen a kamara fölterjesztést *Királyhalom* vasúti állomásnak a forgalomhoz aranyos felszerelése végett. 15. *Albrecht Antal* újvidéki lakos kérvénye, hogy a *közvész és utlovoklak* képesítéshez kötött iparnak minősítessék. (Az iparosztály javaslatával.) 16. A szegedi és adai ipartestületek kérvénye a *tanoncz-munkakiállítások* segélyezéséről. (Az elnökség javaslatával.)

Kalocsa villanyvilágítás. Kalocsán nem sokat tanulmányoznak, — hanem cselekszenek. El lett határozva, hogy a várost villanyvilágítják. Azonnal megalkult a részvénytársaság ezer részvényt, munkához láttak úgy, hogy Kalocsa október hónapban már villanyvilágítást fog világitani.

Országos vásár. A zombori legközelebbi országos vásár június hó 1-én és 2-án lesz.

Ingyenes diszmi ajándék. Aki e czímet elővassa, akaratlanul is Amerikára, a képtelenségek hazájára gondol. Pedig ezuttal sokkal közelebbről, a *PESTI NAPLÓ* Magyarországnak a *legrégibb*, pártoktól és klikkektől *teljesen független, szabad-elvű* és *szökimondó* napilapja lép meg vele karácsonyra olvasóit, ajándékol adván — *teljesen ingyen* — a gyönyörű kötetű, remek illusztrációkkal díszített *ZICHY MIHÁLY ALBUM*-ot. E valóban értékes és nagy irodalmi becsesél bíró művet — melynek az *ATHENAEUM* kiadásában megjelent eredetije 90 koronában kerül — a *PESTI NAPLÓ* új kvárt kiadásában karácsonyi ajándékol megkapja a *PESTI NAPLÓ* minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul *azok az új előfizetők is*, akik *egész éven át* fél, negyedév vagy havonként, de *megszakitás nélkül* fizetnek elő a *PESTI NAPLÓ*-ra.

Személyhajójaratok. Az I. es. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság bajai ügynökségétől a következő értesítést vettük:

Bajáról—Budapestre . . . naponta: 1'05 d. u. és kedd, péntek, vasárnap: . . . 3.55 regg.
Bajáról—Mohácsra . . . naponta: 8'25 este.
Bajáról—Orsovára: szerda, péntek és vasárnap: . . . reggel 6 órakor.
Budapestről—Bajára . . . naponta: 12 ór. délben, és kedd, csütörtök, szombat: . . . 10 órakor este.

A *Horgony Pain Expeller* igazi népszerű házi-zerré-ett, mely számos családban már több mint 33 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, esőfájdalom, fejfájásnál, köszvényélnél, esztáznál stb.-nél a *Horgony-Pain-Expeller* való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásnak bizonyultak, sőt járványkóránál, minő: a kolera hanyóhasfolyás, az altesteknek *Pain-Expeller*rel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-zerré-ett eredményteljesen használtatott az influenza ellen is és 80 ill. 1 kor. 20 ill. és 2 kor. üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „*Richter-féle* *Horgony-Pain-Expeller*” vagy „*Richter-féle* *Horgony Liniment*” kéréndő és a „*Horgony*” védjegyre kérünk figyelni.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Azon nagy és megfizetendő részvételért, mely feledhetetlen férjem elhunytá alkalmával oly sok oldalról nyilvánult, hogy azt külön megköszönni alig tudnám, ez úton mondom úgy a magam, mint mélyen sujtott családom nevében is hálás köszönetet.

őzv. Manhold Istvánné.

CSARNOK.

REMINISZCENZIA.

Ha olykor néha dalomba csap
A szomorúság hangja,
Talán egy emlék, mely visszatér
A visszhangtalan múltba.

Talán egy rózsza, mit láb típor
Es elhervad a porba,
Egy sugár tán, melyre fátyolt szó
A csalódás borúja.

Viruló hajnal, mit búsan főd
Az érzelmek alkonya,
Ez esendül rimbe, olykor ez ad
Szomorú dalt ajkamra.

Bányászne Wiener Edith.

Osztrigás Gizi.

— Tanulságos historia. —

A „Bajai Hirlap” részere írta: a Frédy gyerek.

Még februárban volt, mikor egy hideg, ködös este a gyerekek nálam voltak theára; vidáman beszélgettünk, Laczi szójátékokat csinált, Pali, a társaság Don Jancsija, a bohém compánia kékszakallu hercege pikáns kalandjait mesélte el a cigánytársaság osztatlan érdeklődése közben, mely hálásan honorálta a semmiesetre sem erkölcsös törtékeit, miközben a szürke garçonszoba csendjét a theásészék és cognacos poharak zörje zavarta meg csak néha-néha.

Rám került a sor.

A múlt hónapban történt, mikor én, a farsang bohó, esőörögspikkás hercegemnek hűséges apródja, Kameval princez legvidámabb czimborája, bátról-bátra, mulatságról-mulatságra jártam, hogy áldozok az örök szépek, az asszonyok.

Hogy melyiknek — igazán mondom fiaim — külön-külön egyiknek sem, hanem mindeniknek, — ma ennek, holnap annak, ma egy szép szökén esküdtem szerelmet, holnap meg el sem tudtam volna képzelni, lehet-e valaki szebb, mint egy érdekes vöröshajú asszony . . . és akár hiszitek, akár nem, valahányszor esküdtem, mindig azt és úgy éreztem, amint beszéltem — hazudni nem hazudtam soha szerelmet — ismertek, tudjátok jól, a pillanatnyi impressiók embere vagyok és a benyomások — ah, oly hamar elmúlnak . . .

De ép ezért meg kell ragadnunk minden alkalmat, hogy éljük világunkat — és erre egy mód van — a szerelem. Ti tán léha szeretteknek mondjátok, de én a megrögzött naturalista e kissé középkori hangzású szóval élek és nekem oly kedves illúsiomat kérek ne raboljátok el tőlem, — hanem inkább szeressetek ti is és ne feledjétek, ha asszonyok nem volnának, kolostor volna ez a sárgolyóbis — örökké ajkunkon hordva a szót — memento mori — bolyongnánk körül, élénk le napjainkat — mig így van ki figyelmeztessen bennünket — memento vivere — emlékezzél, hogy élmed kell, hogy minden elmulasztott, fel nem használt percért kár — vétek.

Boecássátok meg fiuk, hogy a helyett, hogy kalandomról számoltam volna be, másról fecsegttem — de hát, ha asszonyról van szó — ki kell mondanom a mi szívemen fekszik, — e tekintetben javíthatatlan vagyok.

Hát igen, még a farsang elején egy körüti bodegában egy felséges szép leányra akadtam. Gizinek hívták — én osztrigás Gizinek neveztem el. Csállapításkor le felzúdult idegetek gyerekek, mert a fentemlített hölgy, ki valójában legfeljebb füstölt nyelvet és szardellát arult, még sok másban is különbözött a hasonló építhetonnal díszített „*La dame chez Maxim*”-tól.

Tekintélyes számu udvarlót kellett kibőjtölnöm és még tekintélyesebb számu szardellát elfogyasztanom, mig közlebe juthattam, hogy tán párisi történeteké frivólitásain mulassak vele — oh dehoggy — hogy az időjárás változatosságát méltassam kimerítőleg, avagy hógyletéről kérdezősködhessen meleg érdeklődéssel.

Szóval mint látjátok, a ti Frédy barátotok

hatalmasan csalódott, mert szerelmi kaland helyett „Vesta a bodogában” legfeljebb novellasüjtemek alkalmas.

S hogy még hetek múlva is benéztem hozzá pár szóra, annak oka, hogy minden naivitása mellett is szellemes és mindenekfelett esinos volt.

Hogy a szardelláknak lankadatlan buzgalommal fogyasztott mily mennyiségére volt szükség — erről nem szólok, elég az hozzá, hogy tegnap nagy nehezen rábirtam, jöjjön el a vörös redouteba.

Már este nyolckor, separeról, pezsgőmámorel álmodozva álltam kapujuk előtt, kissé didegve, de egy gimnazista gyerek szerelmével...

Nos, hát egy óra múlva jön Gizi, karján egy tiszteletreméltó külsejű és tiszteletreméltó koru hölgygyel, a legbájosabb mosolylyal mutatva be édes anyjának, ki oly grandezzaival nyújtotta kezét csókra és köszönte meg szeretetreméltó figyelmemet, hogy én atkozott fofajast emlegetve, úgy élpárologtam mint a benzín, igen, gyerekek — valamiképen a benzín.

Ez az én farsangi kalandom — de az a bodoga se lát engem többé...

HIRDETÉSEK.

Eladó könyvtár.

Egy 50 kötetből álló könyvtár, mely több díszkötésű kötetet is tartalmaz:

jutányos áron eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Le Griffon

valódi francia szivarkapapír és küvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Tisztelet annak, a kit illet!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész úrnak Neunkirchenben (Bécs mellett), 1897. évi augusztus hó 11-iki kelettel Altonából a következőket írjak:

„Immár 70 éves vagyok és 10 év óta izületi csúzban és aranyér-csomókban szenvedek: és nem találhattam sehol sem segítséget. Csakis az Ön Wilhelm-féle antiarthritis antirheumatikus vértisztító teaja szabadított meg 3 hét alatt teljesen bajomtól. Köszönetet mondok úgy Önnek, mint a grófnőnek, kinek tudósítását a lapokban olvastam.

Teljes tisztelettel

Ackermann Keresztély

tőkepenzes

Altona, (Hamburg mellett) Reichenstrasse 6.

1)

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

ARANY ÉREMMEL KÍTÜNTETVE.

GEBHARDT DEZSŐ

ARANY-, EZÜST- ÉKSZERMŰVES, VÉSNÖK, BAJÁN.

Van szerencsem a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, miszerint szükségét láttam, hogy itt helyben 1832. évtől fennálló

ARANY-, EZÜST-, ÉKSZER-MŰVES

üzletemet egy a mai kornak megfelelő

ÓRÁS-MŰHELYLYEL

is kibővítem, melyben a szakmában kitűnő szakembert is alkalmaztam.

Miközön tehát a n. é. közönségnek szíves tudomására adom, hogy minden legkomplicáltabb zseb-, fali- és ébresztő óráknak javítását is a lehető olcsó ár mellett saját műhelyemben készítik, továbbá van szerencsém tudatni, hogy nagy választékú arany-, ezüst- és nikkal zsebbóra raktáromat fali- és ébresztő órákkal kiegészítettem és mint eddig is mindent lehető olcsó ár mellett árusítok. Hitelképeseknek részletfizetésre is.

Ugyan ezen alkalommal tisztelettel ajánlom nagyválasztékú saját készítményű arany és ezüst ékszer áruimat. Minden legkomplicáltabb ékszer és vésnői munkák rajz vagy mintaszerint ismert izléssel jó kivitelben sajátkezűleg készítik. — Nagy raktár hazai és berndorf chinaezüst árukban.

BÉRMÁLÁSI AJÁNDÉKOK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Vidéki megrendelőimnek szívesen szolgálok választék-küldeménynyel.

A nagyérdemű közönség szíves bizalmát és párfogását részemre továbbra is fentartani kérem

tisztelettel **GEBHARDT DEZSŐ** arany-, ezüst- ékszerműves, vésnök.

PIRSZÉN

(COAKS)

NAGYBAN ÉS KICSINYBENI ELÁRUSÍTÁSA.

Alantli **BANKHÁZ** nagyobb hajószállítmányok lekötése által pirszenet (coaks) a legolcsóbban képes árusítani, miért is, aki fűtőanyag szükségletét jutányosan óhajta beszerezni, szíveskedjék megrendelését alant címzettnél idejekorán eszközölni, ahol ugyanis megbízások már ezidőszertint eljegyveztetnek:

elsőrendű minőségű

LÉGSZESZ DIÓPIRSZÉNRE

(COAKS)

száraz és rostált állapotban a hajóról egyenesen házhoz szállítva.

BANK- ÉS VÁLTÓÜZLET

GRAUUG J. LIPÓT

BAJÁN, Drescher Gyula-féle házban.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

Zichy Mihály Album.

A Pesti Napló, amely eddigelé Madách Ember tragédiáját, Arany balladait Zichy Mihály képeivel, Katona József Bánk bánját, Kisfaludy Sándor Himfy szerelmeit remek albumba foglalva, és legutóljára a Költők albumát adta olvasóinak ajándékkul, az idén az eddiginél is nagyobb szabású, díszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat felülmúló, de a könyvpiaczen is ritkaság számba menő díszművet.

ZICHY MIHÁLY ALBUMOT szánta olvasóinak karácsonyi ajándékkul **ZICHY MIHÁLY KÉPEINEK** válogatott, impozáns albumba foglalja gyűjteményét a Költők Albumánál nagyobb és díszesebb alakban. Zichy Mihály világhírű művészi termelésének legjavát, legszebb festményeit és rajzait foglalja magában az a díszmű negyven műlapon, amelynek mindegyikéhez legkiválóbb esztétikusaink és műbírálnok írnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszműben.

A negyven pompás műlapot, a kisérő szöveget és Zichy Mihály egyéniségének és változatos életpályájának regényes rajzát, valamint Zichy rajza után készült **GAZDAG BEKÖTÉSI TÁBLA** foglalja gyönyörű díszes kötetbe.

A Pesti Napló e nagyszabású díszművet az Athenaeum állítja ki. A Zichy Mihály Albumot, amelynek ára az Athenaeum eredeti kiadásában 90 korona, a Pesti Napló új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév, vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziser, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésflakalmaztatik köszvényes, csúznál és meghűléseknel. Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggeljegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa.
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

